

Decyzja

Prezydium KK

nr 9/22

ws. opinii do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy
o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych
z powodów politycznych oraz niektórych ustaw

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, po zapoznaniu się z treścią proponowanych zmian oraz uzasadnieniem do nich, negatywnie opiniuje poselski projekt ustawy przedłożony przez Klub Parlamentarny Koalicji Obywatelskiej o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw.

Powodami wyrażenia negatywnej opinii w odniesieniu do przedłożonego projektu są w szczególności propozycje zmian dotyczące przepisów regulujących negatywne przesłanki posiadania statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych określone w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 marca 2015 r. (tj. Dz.U. z 2021 r., poz. 1255) o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych.

Projekt - wśród wielu proponowanych zmian - zakłada rezygnację z dotychczas obowiązujących wyrażeń: „organów bezpieczeństwa państwa” (art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy) oraz wyrażenia „dokumenty” (art. 4 ust. 1 pkt 2) zastępując je odpowiednio definicjami organów państwa i dokumentów obowiązującymi w art. 2 i 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 1633) oraz usuwając definicję dokumentów wytworzonych przez tajnych informatorów lub pomocników (ust. 2 art. 4 ustawy). Zdaniem Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” definicje dotychczas obowiązujące w przywołanej ustawie spełniają rolę w sposób adekwatny z punktu widzenia przesłanek nadania statusu działacza opozycji antykomunistycznej albowiem bardziej precyzyjnie (i rygorystycznie) określają osoby, które nie powinny uzyskać tego statusu. Nie wolno zapominać, że definicje przyjęte w obu ustawach służą innym celom właściwym dla tych ustaw.

Powyższe zastrzeżenia dotyczą również proponowanej nowelizacji art. 15a ustawy z dnia 16 października 1992 r. o orderach i odznaczeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 138).

Druga istotna propozycja dotyczy poszerzenia katalogu podmiotów uprawnionych do występowania z wnioskami o potwierdzenie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych wskazanych w art. 5 ust. 2 ustawy o działaczach opozycji [...]. Projekt zakłada przyznanie tego prawa dodatkowo „stowarzyszeniom prowadzącym statutową działalność w sprawach działaczy opozycji antykomunistycznej lub osób represjonowanych z powodów politycznych lub w zakresie badań historycznych lub regionalnych lub lokalnych, fundacji prowadzącej taką statutową działalność, związku zawodowego, stowarzyszenia zawodowego lub twórczego, organizacji pracodawców, jednostki samorządu terytorialnego lub wojewody”. Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” stoi na stanowisku, że potencjalnymi wnioskodawcami - niebędącymi organami państwa czy samorządu terytorialnego – mogą być tylko te podmioty, które nie tylko w swoich statutach ale również w swojej historii wykazały się działalnością w zakresie opozycji antykomunistycznej, czego nie można powiedzieć o niektórych współczesnych związkach zawodowych, fundacjach czy organizacjach pracodawców.

Natomiast pozostałe propozycje dotyczące świadczeń wyrównawczych dla studentów usuniętych z uczelni z powodów politycznych (nowy art. 10j ustawy) czy uzyskania przez działaczy opozycji wieku emerytalnego przy jednoczesnym braku koniecznego okresu składkowego i nieskładkowego (nowy art. 10k ustawy), objęcia statusem działacza opozycji antykomunistycznej także członków rodzin tychże działaczy (dodany pkt 5 art. 3 ustawy) mogą stanowić podstawę dalszej dyskusji.

Gdańsk, 27 stycznia 2022 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorék